

Kyrkan och den nya andligheten

Brobygge och dialog
Konferens om Kyrkan och den nya andligheten
i Göteborg den 21-22 april 2006

Inledningsföredrag av Margareta Melin

I förstone kan man tänka att kyrkan och den nya andligheten är två separata världar – och att vi som samlas till den här konferensen representerar den ena eller den andra av dessa världar. Man har ju också sagt apropå dagens program att de som representerar kyrkan kommer att tala på förmiddagen. För egen del tänker jag inte att jag representerar kyrkan i den här kretsen – och inte heller den nya andligheten. Men jag finner att i mig förenas vitala stråk både från det kyrkliga livet och från dagens andliga strömningar utanför den organiserade kyrkan.

När jag blev ombedd att hålla detta inledningsföredrag tackade jag genast ja, eftersom jag gärna ville vara med här och delta i den pågående dialogen. Vad jag skulle tala om har jag däremot haft svårt att komma fram till. Till slut har jag stannat för att berätta några episoder och förhållanden från min egen livsvandring; något som jag tidigare aldrig haft en tanke på att göra. Det kan kanske ge en spegling av vad som rör sig i tiden vad gäller människans sökande efter självförståelse, sinnesro och sin plats i tillvaron.

Bot mot tomheten

Mitt liv i kyrkan startade med konfirmationsläsning under fem veckor på Öland. Det tema som var högaktuellt för mig som 14-åring, året innan jag gick och läste, handlade om meningen med mitt liv. Frågan var om jag behövdes, om det spelade någon roll att jag fanns. Jag for till Öland med fokus på att få veta om den kristna tron var något som kunde råda bot på den tomhet som brukade övermannade mig. Jag var ivrig att komma iväg och testa det kristna budskapet – men jag ville inte binda mig. Med viss oro talade jag om för mina föräldrar att jag inte tänkte konfirmeras, om det skulle visa sig att jag inte ville. Till min stora lättnad bejakade de utan vidare min frihet på den punkten.

I Byxelkrok på öns norra spets var vi en grupp på tio ungdomar som bodde i ett hus intill prästfamiljens sommarviste. Vi började och slutade dagen med tidebön i ett litet rum som tillfälligt var inrett som kapell. Fristående från undervisningen, som var förlagd till förmiddagarna, skulle vi läsa Markusevangeliet på egen hand, ett eller två kapitel per dag. I kapellet morgon och kväll och i läsningen av Markusevangeliet fann jag, kort sagt, vad jag sökte och hungrade efter. Jag uppfattade att Guds kärlek är allomfattande. Det gick rakt in i mig, att jag och alla människor är älskade som vi är – och värda att älskas.

Att sitta för mig själv och läsa om Jesu liv gav en lättnad, som blev allt märkbarare allteftersom dagarna gick. Det var som en hemkomst, ett uppenbarande av något som jag djupt inom mig redan visste. När jag läste kapitel efter kapitel om hur respektfullt och förstående Jesus såg och mötte alla slags människor, började livslusten komma tillbaka. Om människor kunde se på varann som Jesus såg – utan att göra skillnad på folk och folk – då skulle det vara enkelt och härligt att leva, tänkte jag.

Till saken hör att jag under uppväxten plågades av en allmän förväntan att man alltid skulle värdera alla man mötte. Man skulle göra skillnad. Trevlig eller tråkig? Det var det vanligaste motsatsparet i min värld. Tummen upp eller tummen ner. Jag försökte undvika att svara. Jag kunde ju inte påstå att alla var direkt trevliga. Men jag såg faktiskt, från det jag var helt liten, att alla var fina på sitt sätt – även om man måste hålla sig undan när någon var alltför jobbig eller direkt farlig. Jesus uppskattade personer som andra gjorde tummen ner för. Det var för mig det avgörande skälet till att jag bestämde mig för att bli hans lärjunge.

I slutet av lästiden gjorde vår präst en cykeltur med oss var och en. Mig frågade han under den trampen i blåsten utmed stranden hur jag tänkte mig Jesus, vilken bild jag hade inom mig. Jag svarade med altartavlan i Böda kyrka, som jag hade vilat blicken på de senaste söndagarna. En Jesus med utsträckta, välkomnande armar. Då sa min läspräst: "Om man inte ser Jesus på korset, har man inte sett sin frälsare." Jag vill nämna den här kommentaren därför att jag så väl minns min egen reaktion. Jag blev inte det minsta nedslagen eller oroad utan tänkte glatt: Om det där är något viktigt så kommer jag att förstå det senare. Just då var jag bara så lycklig över att vilja leva och kunna tro på mig själv. Dessa sommarveckor hade övertygat mig om att jag behövdes på jorden, att Gud ville mig och tänkte använda mig.

Längtan efter enhet och tillhörighet

Efter Öland gick jag hela hösten till Solna medeltida, vackra stenkyrka som låg närmast till. Jag kände ingen där och lärde inte heller känna någon. När det sen blev jullov och nyårshelg åkte jag till ett vintermöte på Sigtunastiftelsen med Kyrkliga Gymnasist Förbundet, KGF. Därmed fann jag en kristen gemenskap som blev mitt växthus under de följande åren. Där fanns alltid några att stämma träff med på söndagarna, i än den ena än den andra Stockholmskyrkan. Liksom många andra i det här gänget ville jag helst gå till gudstjänster med mässa, nattvard. Det som framför allt drog mig till massan var en längtan efter enhet och tillhörighet. Kommunionen, mottagandet av brödet och vinet, blev under långa tider den fasta punkten i min tillvaro. Jag behövde det påtagliga. När munnen tog emot brödet visste jag att jag tog emot Kristus i mitt hjärta och att jag var ett med honom. Samtidigt var jag ett med människorna runt omkring mig, såväl bekanta som obekanta. I det lugna allvaret, den avskalade gemenskapen, kunde jag också få erfara att jag var ett med mig själv, odelad och hel, helig. Jag hade väl inte tillgång till de orden då, men det var vad det hela handlade om.

Att finna sig själv. Att finna Gud.

När jag var drygt tjugo år och läste teologi i Uppsala fick jag ögonen på en boktitel: *Att finna sig själv. Att finna Gud*. Orden drabbade mig som en aha-upplevelse, en känsla av JUST DET! Så är det: Att finna Gud leder till – eller sammanfaller med – att finna sig själv. Att finna sig själv leder till att finna Gud. Jag såg tydligt hur det var för mig. Jag hade en så stark längtan efter Gud, därför att jag själv var så obegriplig, så udda, gränslös och mångbottnad. Inte minst förbryllades jag av mina egna reaktioner. Utan förvarning kunde mitt inre skakas om och förvandlas till kaos.

När jag under de här åren förde frågor om självförståelse och självbild på tal i mina kyrkliga och teologiska sammanhang, var det alltid någon som påpekade att man inte skulle tänka så mycket på sig själv. Man skulle tänka på Gud istället. För mig fanns ingen motsättning mellan det ena och det andra. Inte heller upplevde jag något motstridigt mellan Gud och mig. Däremot fanns det starka motstridigheter mellan mig

och mig, mellan olika nivåer och olika sidor i mig själv. Den brännande frågan var: Vem är jag i allt detta?

Med åren har jag kommit att uppfatta den frågan inte bara som min egen centrala livsfråga utan samtidigt som vår tids stora andliga fråga. Vad är en människa? Vad är hennes plats, hennes uppgift, hennes väg? Vår människosyn är beroende av vår gudsbild. Om Gud inte är, eller är utom räckhåll för mig, då är det som om jag själv upphör att finnas. Finns inte kärlek, sanning, omsorg, förtroende, då finns bara tomheten – och jag själv är bara tomhet. Ett hav utan vatten. Hav utan vatten – det var en självbild som jag i flera lägen hamnade i under de första studieåren.

Jag är ett hav utan vatten
ropar efter att fyllas
osläckliga kärlekstörst.
Min kärlek är bara ett rop
en fattigdom
en tiggande stumhet
ingen till tröst.
Ett hav utan vatten.

Dagens andliga uppvaknande och andliga hunger stiger fram ur mångas erfarenhet av att vi människor är *mer*. Vi är mer än en materialistisk människosyn har gjort gällande. Vad som driver oss är mer och annat än enbart våra egna behov. Vi är inte bara egoister och syndare utan älskande varelser med förmåga att ge och hjälpa utan baktankar. Det finns en hängivenhet i oss, en beredskap att satsa oss själva i det som är större än vi. Det finns många idag som skulle ge mycket för att medverka till fred och värdiga livsvillkor för moder jord och alla hennes barn – om de bara visste hur. Inte så få gör i kärlek vad de kan i det lilla, i det tysta. Vår längtan, vad den ytterst stäcker emot är det gudomliga ljuset, tänker jag. Det ljus som finns i oss alla men som vi lärt oss att betvivla och förneka. Kontakten med det ljuset får oss att ana och förnimma vår egen sanna identitet, vilka vi i grunden är.

Jag är gudabarn
ljus av ditt ljus
frid av din frid
evig kärlek.

I djupet av mitt väsen
är jag den jag är
odelad och sann
ett med dig
ett med allt och alla.

Ord av sanning att upprepa och leva med

I mitten av 1980-talet såg jag i Jönköpingsposten en notis om ett föredrag som skulle handla om auror och chakran. Med mitt behov av en djupare förståelse för mysteriet människan sökte jag upp den angivna adressen. Ett tiotal personer hade tagit sig dit. Det betydelsefulla som jag fick med mig den kvällen var en affirmation på engelska, en jag-är-utsaga. De närvarande blev uppmanade att läsa med i följande ord:

I am a being of violet fire.
I am the purity God desires.

En eld i violett, en helig varelse som omfattas av Guds kärlek – det var alltså den självbild vi uppmanades att gå in i och identifiera oss med. Vi upprepade orden rytmiskt många gånger, så många gånger att jag kom in i en känsla av tidlöshet. Nästa morgon dök orden upp så snart jag vaknade, och upprepades i kraft av sin egen rytm. Utan att jag aktivt valde det upprepade jag dem sen under dagens lopp, så snart jag inte var upptagen av annat. Det kändes bra och gav mig lust att välja mina egna ord till samma rytm, ord som skulle vara grundade i min egen verklighet, i mitt jag är. Jag gick utmed Vätterstranden och fann orden som doftade hemma:

Kristus i mig är en källa till liv.
Jag är i Kristus en källa till liv.

Själv har jag behov av korta satser som ger mig glädje att upprepa. Ord som hyser en kärna av sanning och som hjälper mig att vara i mitt vara – förenad med mitt sanna jag och mitt livs du. De flesta av mina tonsatta kärnord har jag formulerat utifrån det behovet. Så till exempel:

Vi är heliga som du är helig, Gud vår Gud.
När vi är vad vi är får världen ljus.

I dig vi lever och andas.
Du andas och lever i oss.

I dig är allt förenat och försonat.
Du är i oss och vi är i dig.
I dig är vi ett med varann.

I dig våra rötter, vår källa till glädje,
alla våra källor, vår frihet.

Jag blir ett land som grönskar
efter tjäle och frost.
Kristus, du är solen. Du är solen
på det landets yta. Vi är ett.

Du är livet, starkare än döden.
Med dig i mitt hjärta kan jag inte dö.

Vad är Jesu roll och betydelse?

Så till en fråga som vi skulle behöva tänka över och samtala mycket omkring, vi som på olika sätt relaterar till Jesus Kristus och menar att han har en central betydelse i våra egna liv och för mänskligheten. Vad är närmare bestämt Jesu roll och betydelse? Vad var hans uppgift?

I Johannesevangeliet finns ett par utsagor återgivna, där Jesus själv sammanfattar syftet och meningen med sitt liv på jorden. Den ena är vid förhöret hos Pilatus. (Joh.18:37) När Pilatus säger "Du är alltså kung?" svarar Jesus: "Jag har fötts och

kommit hit till världen för denna enda sak: att vittna för sanningen. Den som hör till sanningen lyssnar till min röst.”

(Bibel 1917: ” Ja, därtill är jag född och därtill har jag kommit i världen, att jag skall vittna för sanningen. Var och en som är av sanningen, han hör min röst.”)

Jesus kom i världen och gestaltade i sin person det sanna och eviga. Han var sann människa, alltigenom äkta. Ett med sig själv, förankrad i sitt vara. Han levde enkelt och rakt, med ödmjukhet och integritet. Han såg inte upp till de makthavande och inte ner på de maktlösa. Mötet med honom ger kontakt med det sant mänskliga i oss själva. I honom skymtar vi vårt eget sanna ansikte. Ett minne av vilka vi i grunden är väcks till liv – och en längtan efter att bli vad vi är menade att vara. Ett evangelium för vår tid är att Jesus uppenbarar vem *människan* är. Han visar vad en människa är, när hon är ett med Gud och hennes potential förverkligas.

En annan sammanfattning av sin uppgift gör Jesus i det man har kallat hans översteprästerliga förbön. (Joh.17) Innan han ska lämna de sina ber han:

”Fader, jag vill att de som du har gett mig skall vara med mig där jag är... Jag har gjort ditt namn känt för dem och skall göra det känt, för att den kärlek som du har älskat mig med skall vara i dem, och jag i dem.”

Jesus har gjort Faderns namn känt, uppenbarat Guds väsen för att den kärlek som Fadern har älskat honom med ska vara i oss, ja, för att han själv ska vara i oss.

Uppenbarelsen fortsätter

Inför sin bortgång sa Jesus, enligt Joh. 16: Jag har ännu mycket mer att säga er, men ni kan inte nu bära det. Men när han kommer som är sanningens ande, då skall han leda er fram till hela sanningen.

Han hade mera ljus att ge
än hans samtid tålde se.
Hans ande ger det ljus som vi fördrar,
tills hela sanningen blir uppenbar.

Uppenbarelsen fortsätter. Idag vittnar många om en personlig kommunikation med den osynliga världen, om vägledning och hjälp – från Gud och änglar, från Jesus och den heliga anden. Så kallade kanaliserade böcker ges ut lite varstans. De som jag själv har läst och berikats av är först och främst *Samtal med änglar* som jag fann i Tyskland för tjugo år sen och sedan har översatt. Vidare *Samtal med Gud*-böckerna och Marie-Louise och Robert Hahns böcker *Klara svar från andevärlden*, *Själars samband* och *Den rena källan*.

Dessa böcker, liksom andra som jag bara snuddat vid, t.ex. Mirakelkursen, har uppstått i vitt skilda miljöer och tar upp olika frågeställningar, men förmedlar trots detta i huvudsak samma centrala budskap om människans väg och kallelse i en ny tid. Den röda tråden kan möjligen sammanfattas så här.

Gå din egen väg. Lita på din egen känsla! Visheten finns inom dig, lyssna till henne! Tro inte för lite om dig själv. Du är en del av Gud.

Vi har alla del i Gud och utgör tillsammans en enhet, helhet. Det vi gör mot andra, gör vi mot oss själva. Människan är ännu inte vad hon ska bli, men nu är tiden

mogen för henne att höja sitt medvetande och förbereda den nya människans födelse.

När medvetandet höjs och ögonen öppnas för vilka vi verkligen är, kommer vi inte mer att bekämpa varandra och exploatera jorden. Frukten kommer inte längre att styra oss. Då kommer vi att se och älska Gud i allt och i alla. Inte ens döden kommer vi att frukta – eftersom vi kan se att den egentligen inte finns.

Detta är inte ett annat budskap än det Jesus levde och förkroppsligade. Det är en vidareutveckling, en fortsättning.

Avslutningsvis visade jag en illustration från *Samtal med änglar*, sidan 283: Hela skapelsen består av inget annat än ljus; och läste ett par avsnitt ur boken.

Ur samtal 78, sid.319.

Den första människan var Jesus, Herren.
Den första herren över kroppen.
Kroppen blev korsfäst; och det var en fri handling,
ett fritt offer och en triumf över materien och döden.
Kroppen är utspänd på korset.
Den blinda kraften genomborrar det gudomliga hjärtat med sitt svärd;
och från såret, från den ofattbara himmelska ådern,
strömmar blodet som är bärare av ljuset.
”Drick! Mitt är blodet
och min kropp är brödet.!

Sedan dess är såret öppet.
Varje blödande sår från den blinda kraftens kniv,
varje kval och smärta är i Hans hjärta.
Vad vi nu uttalar är djupaste mysterium:
Hela såret! Det är redan möjligt.

Det gudomliga blodet sänker sig ner
bara i människans kropp,
men utan ett sår skulle det aldrig ha nått henne.
Det skulle aldrig ha blivit en dryck förutan såret,
revan mellan människan och Honom.
Men om hon och Han, kropp och ljus är ett
behövs såret inte mer – eftersom blodet då cirkulerar
och jord och himmel når varandra.
Ända tills detta sker gör såret ont.
Men nu är enheten möjlig.
Såret behövs inte mer.
Må såret läkas!

Detta är frälsningens hemlighet.
Hjärtat behöver inte mer genomborras.
Hans hjärta och ert är ett.
Upplös er!

Bli ett med Honom! Jesus, brodern!

Sid. 321.

Älska inte honom – älska allt!

Det är den gudomliga kärleken.

Det är detta som fattas er

och denna brist slår ständigt upp nya sår.

Men om ditt hjärta är ett med Hans, läker såret.

Det är inte svårt, tro mig!

Är det svårt för er att älska varandra?

Det är det inte, eller hur?

Ännu lättare är det att älska de små,

de oförlösta och förföljda, de fångna och hjälplösa.

För er är den fria, befriande handlingen möjlig.

Tro mig, ingenting är lättare än att älska Gud i allt.